

Alfred Bester - Báječný Fahrenheit

(Fondly Fahrenheit)

Sám neví, kterým z nich jsem se stal, ale vědí jedno: vaše ego vám musí patřit. Musíte si uspořádat svůj vlastní život, žít vlastní život a umřít vlastní smrtí... jinak zemřete smrtí někoho jiného.

Rýžová pole na Paragonu III se prostírala na stovky mil daleko, podobná šachovnici, hnědé a modré mozaice pod hořícím oranžovým nebem. Byl večer, mračna se převalovala jako kouř a voda ševalila a šuměla.

Ten večer, kdy jsme uprchli z Paragonu III, se rýžovými poli sunula dlouhá řada mužů. Byli mlčenliví, ozbrojení, odhodlaní; jejich postavy se rýsovaly proti kypícímu nebi. Každý muž měl pušku. Každý měl také vysílačku, v uchu sluchátko, u krku připnutý mikroport, na zápěstí upevněný zářící displej, podobný zelenému ciferníku hodinek. Displeje nic neukazovaly, jenom označovaly cesty, kterými ostatní pročesávali pole. Ani vysílačky nevydávaly žádný hlas, bylo z nich slyšet jen šustění a šplouchání. Muži se ozvali jen zřídka, těžce hekali, jejich hlášení platilo všem.

"Tady nic."

"Kde tady?"

"Na Jensenových polích."

"Zacházíš moc daleko na západ."

"Udržujte tam rozestupy."

"Prošel někdo Grimsonova pole?"

"Jo. Nic."

"Nemohla zajít tak daleko."

"Třeba ji někdo nesl."

"Myslíš, že ještě žije?"

"Proč by měla být mrtvá?"

Refrén otázek a odpovědí pomalu proběhl dlouhou řadou hledačů, postupujících vstříc pekelnému západu slunce. Řada hledačů se klikatila jako svíjející se had, ale ani na okamžik nezakolísala ve svém neúprosném postupu. Stovka mužů v rozestupech padesáti stop. Pět tisíc stop zlověstné zatahující se sítě. Jedna míle rozzuřeného odhodlání, táhnoucího se od východu k západu přes celou pláň. Snášel se večer. Všichni muži rozsvítili světlomety. Svíjející se had se proměnil v náhrdelník z proplétajících se diamantů.

"Tady v pořádku. Nic."

"Tady nic."

"Nic."

"A co Allenova pole?"

"Zrovna je procházím."

"Myslíš, že jsme ji přešli?"

"Možná."

"Projedeme to zpátky a zkontrolujeme to."

"To může být fuška na celou noc."

"Allenova pole jsou v pořádku."

"Krucinál! Musíme ji najít!"

"Najdeme ji."

"Tady je. Sektor sedm. Nalad'te si to."

Řada se zastavila. Diamanty ve vedru znehybněly. Nastalo ticho. Každý muž hleděl na zářící displej na svém zápěstí a ladil na sektor sedm. Všichni vyladili. Spatřili nahou postavičku, ponořenou v blátivé vodě rýžového pole. Vedle těla se tyčil kůl a na něm mohli číst jméno vlastníka: VANDALEUR. Konec řady se stočil směrem k Vandaleurovu poli. Náhrdelník se proměnil ve shluk hvězd. Stovka mužů se shromáždila kolem drobného nahého těla mrtvé dívky, ležící v rýžovém poli. Neměla v ústech vodu. Na krku byly vidět otisky prstů. Její nevinný obličej byl rozbitý. Tělo potřhané. Chuchvalce krve na kůži byly ztvrdlé a zkrustovatělé.

"Je mrtvá aspoň tři - čtyři hodiny."

"V puse má sucho."

"Neutopila se. Někdo ji umlátil."

V šeru horkého večera se ozývalo tiché klení. Zvedli tělo. Jeden z nich zastavil ostatní a ukázal na dívčiny nehty. Se svým vrahem bojovala. Za nehty byly zadřené kousíčky masa a jasné kapky šarlatové krve, stále tekuté, stále nesražené.

"Ta krev by měla být taky ztvrdlá."

"Divné."

"Ani ne. Čí krev se nesrazí?"

"Androidí."

"Vypadá to, jako by ji některý zabil."

"Android ji nemohl zabít."

"Za nehty má androidí krev."

"Policie to prověří líp."

"Policie dokáže, že mám pravdu."

"Ale androidi nemůžou zabíjet."

"Je to androidí krev, ne?"

"Androidi nemůžou zabíjet. Jsou tak vyrobeni."

"Vypadá to, že nějaký android je zmetek."

"Ježíši!"

A teploměr toho dne ukazoval skvělých 91,9 stupňů Fahrenheita.

Takže jsme byli na palubě *Královný Paragonu* mířící k Megasteru V, James Vandaleur a jeho android. James Vandaleur počítal peníze a brečel. V kabině druhé třídy s ním byl jeho android, nádherné stvoření s klasickými rysy a velkýma modrýma očima. Na androidově

kamejovém čele se skvěla písmena MA, která znamenala, že se jedná o vzácného mnohoúčelového androida, který při současném kursu přijde na 57 000 dolarů. Tak jsme tam seděli, brečeli, počítali a mlčky se pozorovali.

"Dvanáct, čtrnáct, šestnáct. Šestnáct set dolarů," kvílel Vandaleur. "To je všechno. Šestnáct set dolarů. Můj dům měl cenu deset tisíc. Půda pět tisíc. Pak nábytek, auta, obrazy, lepty, letadlo - a z toho všeho mi zbylo šestnáct set dolarů. Ježíši Kriste!"

Vyskočil jsem od stolu a zapnul androida. Stáhl jsem popruh z jedné kožené brašny a androida švihl. Nepohnul se.

"Musím vám připomenout," řekl android, "že podle současného přepočtu mám cenu padesát sedm tisíc dolarů. Upozorňuji vás, že ohrožujete cenný majetek."

"Ty zatracená bláznivá mašino!" zařval Vandaleur.

"Nejsem stroj," odpověděl android. "Robot je stroj. Android je vytvořen chemicky ze syntetické tkáně."

"Co to do tebe vjelo?" křičel Vandaleur. "Proč jsi to udělal? Táhni k čertu!" Nepříčetně androida mlátil.

"Musím vám připomenout, že nemohu být potrestán," řekl jsem. "Syndrom bolesti a libosti nebyl včleněn do syntézy androida."

"Tak proč jsi ji zabil?" křičel Vandaleur. "Jestli to nebylo výrobní vadou, proč jsi -"

"Musím vám připomenout," řekl android, "že kabiny druhé třídy nejsou v těchto lodích zvukotěsné."

Vandaleur upustil řemen, zůstal bez dechu stát a jen zíral na tu stvůru, kterou vlastnil.

"Proč jsi to udělal? Proč jsi ji zabil?" zeptal jsem se.

"Nevím," odpověděl jsem.

"Nejdřív to byly naschvály. Maličkosti. Drobné škody. Měl jsem tehdy vědět, že s tebou není něco v pořádku. Androidi nedovedou ničit. Nedovedou ublížit. Nedovedou -"

"Syndrom libosti a bolesti nebyl včleněn do syntézy androida."

"Pak to žhářství. Potom vážné škody. Potom útok na člověka... na toho inženýra na Rigelu. Pokaždé to bylo horší. Pokaždé jsme museli vypadnout o něco rychleji. A teď vražda. Kriste pane! Co je to s tebou? Co se stalo?"

"Relé sebekontroly nejsou včleněna do mozku androida."

"Pokaždé, když jsme museli vypadnout, byl jsem na tom hůř. Podívej se na mě. Kabina druhé třídy. Já. James Paleolog Vandaleur. Bývaly doby, kdy můj otec byl nejbohatší člověk - a teď všehovšudy šestnáct set dolarů. To je všechno, co mám. A tebe. Sper tě d'as!"

Vandaleur pozvedl řemen, aby androida znovu uhodil, pak řemen upustil a se vzlykáním se zhroutil na lůžko. Nakonec se vzpamatoval.

"Instrukce," řekl.

Mnohoúčelový android ihned reagoval. Vstal a začal plnit rozkaz.

"Nyní se jmenuji Valentine. James Valentine. Zastavil jsem se na Paragonu III pouze na jeden den, abych přestoupil na tuto loď směrem na Megaster V. Zaměstnání: agent MA androida v soukromém vlastnictví, který je k pronajmutí. Účel návštěvy: usadit se na Megasteru V. Dej do pořádku dokumenty."

Android vyndal z tašky Vandaleurův pas a dokumenty, vzal si pero a inkoust a posadil se ke stolu. Pevnou, přesnou rukou - tou dokonalou rukou, která si dovedla poradit s kresbou, psaním, malbou, rytinou, řezbou, leptem, fotografováním, designem, uměla tvořit a stavět - pečlivě falšoval nové doklady pro Vandaleura. Jeho majitel mě zuboženě pozoroval.

"Tvořit a stavět," zamumlal jsem. "A teď ničit. Ach Bože! Co budu dělat? Kriste pane! Kéž bych se tě jenom mohl zbavit. Kéž bych nemusel vedle tebe žít. Bože! Kéž bych byl místo tebe zdědil trochu kuráže."

Dallas Bradyová byla nejvýznamnější návrhářkou šperků na Megasteru. Byla malá, sporá, bez skrupulí a nymfomanka. Najala si Vandaleurova mnohoúčelového androida a mě přinutila, abych pracoval v jejím obchodě. Svedla Vandaleura. Jedné noci u ní doma v posteli se najednou zeptala: "Jmenuješ se Vandaleur, že?"

"Ano," zamumlal jsem. Pak: "Ne! Ne! Jsem Valentine. James Valentine."

"Co se na Paragonu stalo?" zeptala se Dallas Bradyová. "Myslela jsem, že androidi nemůžou zabíjet nebo ničit majetek. To je nejvyšší směrnice a nařízení, které při jejich syntéze platí. Každá společnost zaručuje, že toho nejsou schopni."

"Valentine!" nedal se Vandaleur.

"Ale no tak, nech toho," řekla Dallas Bradyová. "Vím to už týden. A policajty jsem nezburcovala, že?"

"Já jsem Valentine."

"Chceš to dokázat? Chceš, abych ty poldy zavolala?" Dallas natáhla ruku a zvedla sluchátko telefonu.

"Proboha, Dallas!" Vandaleur vyskočil a pokusil se jí sluchátko vytrhnout. Odstrkovala ho, smála se mu, dokud se nezhroutil a nerozplakal studem a bezmocností.

"Jak jsi to zjistila?" zeptal se nakonec.

"Noviny jsou toho plné. A Valentine je trochu moc podobný Vandaleurovi. To nebylo zrovna chytré, že?"

"Asi ne. Nejsem chytrý."

"Ten tvůj android má dost vroubků, že? Ublížení na těle. Žhářství. Poškození majetku. Co se na Paragonu stalo?"

"Unesl malou holku. Odtáhl ji mezi rýžová pole a zavraždil ji."

"Znásilnil?"

"Nevím."

"Dostanou tě."

"Copak to nevím? Kriste pane! Utíkáme už dva roky. Sedm planet během dvou let. Během dvou let jsem musel opustit majetek v ceně padesáti tisíc dolarů."

"Měl bys radši zjistit, co s ním je."

"Jak bych mohl? Copak můžu zajít na nápravnou kliniku a požádat je o generálku? Co bych řekl? 'Z mého androida se právě stal vrah. Opravte to.' Okamžitě by volali policii." *Začal* jsem se třást. "Jednoho dne toho androida nechají zničit. Odpovědnost za vraždy nejspíš hodí na mě."

"Proč jsi ho nenechal opravit dřív, než začal vraždit?"

"To jsem si nemohl dovolit," vysvětloval Vandaleur rozčileně. "Kdyby začali blbnout s těmi lobotomiemi a chemií těla a endokrinní chirurgií, mohli by snížit jeho schopnosti. Co bych pak mohl pronajímat? Jak bych žil?"

"Mohl bys pracovat sám. Lidé to tak dělají."

"Pracovat jako co? Víš přece, že nejsem k ničemu. Jak bych se mohl srovnávat se specializovanými androidy a roboty? Kdo by se jim mohl rovnat, pokud nemá k nějaké práci mimořádný talent?"

"Jo. To je fakt."

"Celý život jsem žil u starého pána. Čert ho vem! Těsně předtím, než umřel, musel zbankrotovat. Nechal mi toho androida a víc nic. Jediný způsob, jak se můžu protlouct, je vyžít z toho, co vydělá."

"Měl bys ho prodat dřív, než ho policajti u tebe načapají. Z padesáti táců vyžiješ. Investuj je."

"Na tři procenta? Patnáct set za rok? Když návratnost androida je patnáct procent z jeho ceny? Osm tisíc ročně. Tolik vydělá. Ne, Dallas. Musím se ho držet." ' "A co budeš dělat s těmi jeho kiksý?"

"S tím nemůžu dělat nic... jenom se dívat a modlit se. Co s tím budeš dělat ty?"

"Nic. Není to moje věc. Jenom jedna maličkost... Měla bych něco dostat, abych držela pusu."

"Co?"

"Ten android pro mě pracuje zadarmo. Ať ti platí někdo jiný, ale já ho mám zadarmo."

Mnohouúčelový android pracoval. Vandaleur vybíral poplatky. Utrácel opatrně. Jeho úspory začaly růst. Když se vlahé jaro na Megasteru V proměnilo v horké léto, začal jsem se zajímat o farmy a nemovitosti. Během jednoho nebo dvou let bychom se mohli natrvalo usadit, ovšem za předpokladu, že požadavky Dallas Bradyové nebudou příliš nestydaté.

Prvního horkého letního dne si android v dílně Dallas Bradyové začal zpívat. Skláněl se nad elektrickou pecí, která spolu s počasím rozpalovala krám, a zpíval si prastarou melodii, která byla populární před půl stoletím:

Žár mým srdcem prudce hárá

Sláva, sláva!

Sedni si, chvíli se nehýbej

dej si posledního loka

a teď klid, jen říct si dej

Holka!

Zpíval zvláštním, zajímavým hlasem a jeho obratné prsty se mu za zády proplétaly a míhaly v podivné vlastní rumbě. Dallas Bradyovou to překvapilo.

"Ty máš radost, nebo co?" zeptala se.

"Musím vám připomenout, že syndrom bolesti a libosti není včleněn do syntézy androida," odpověděl jsem. "Sláva! Sláva! Dej si posledního loka, a teď klid, jen říct si dej, holka..."

Prsty se přestaly svíjet a zvedly těžké železné kleště. Android je strčil do plápolajících útrob pece a přitom se naklonil daleko dopředu, aby nahlédl do sálavého žáru.

"Dávej přece pozor, ty blázne!" vykřikla Dallas Bradyová. "Chceš tam spadnout?"

"Musím vám připomenout, že v současném přepočtu mám cenu padesát sedm tisíc dolarů," řekl jsem. "Je zakázáno ohrožovat cenný majetek. Sláva! Sláva! Holka..."

Vytáhl z elektrické pece tyglík rozžhaveného zlata, otočil se, přízračně se roztancoval, rozezpíval se jako blázen a chrstl táhlý cákanec roztaveného zlata Dallas Bradyové do obličeje. Ta vykřikla a zhroutila se, vlasy a šaty na ní vzplály, její kůže popraskala. Android na ni vylil další dávku a přitom poskakoval a zpíval.

"Dej si posledního loka, a teď klid, jen říct si dej, holka..." Zpíval a pomalu, zas a znovu vyléval tekuté zlato. Pak jsem z dílny odešel a připojil se k Jamesu Vandaleurovi, který byl u sebe v hotelu. Androidovy ohořelé šaty a roztančené prsty majitele upozornily, že se stalo něco velmi nepříjemného.

Vandaleur přiběhl do dílny Dallas Bradyové, jednou se podíval, pozvracel se a utekl. Měl jsem čas právě se sbalit a vyzvednout si devět set dolarů, což byl veškerý můj majetek. Vzal si kabinu třetí třídy na *Královně Megasteru*, která to dopoledne odlétala na Lyru Alfa. Vzal mě s sebou. Brečel a počítal peníze a já jsem znovu zmlátil androida.

A teploměr v dílně Dallas Bradyové ukazoval nádherných 98,1 stupňů Fahrenheita.

Na Lyře Alfa jsme si zalezli do hotýlku poblíž univerzity. Tam mi Vandaleur pečlivě drhl čelo, dokud písmena MA nezmizela pod otokem a odřeninami. Písmena se znovu objeví, ale až za několik měsíců. Vandaleur doufal, že se zapomene na zatykač a celý ten rozruch kolem MA androida ustane. Androida si najali jako obyčejného dělníka v univerzitní kotelně. Vandaleur, coby James Valentine, hospodařil z androidových malých výdělků.

Nebyl jsem příliš nešťastný. Ostatní obyvatelé hotelu byli většinou univerzitní studenti, nijak při penězích, ale příjemně mladí a nadšení. Bylo tam jedno okouzující děvče s pronikavými očima a bystrou hlavou. Jmenovala se Wanda, a ona a její hoch, Jed Stark, se ohromně zajímali o všechno, co o vraždícím androidovi napsaly kdejaké noviny v galaxii.

"Studovali jsme ten případ," řekli na jednom z příležitostných studentských večírků, který se ten večer náhodou pořádal u Vandaleura. "Myslíme si, že víme, jaká je příčina. Uděláme o tom referát." Byli velice vzrušení.

"Příčina čeho?" chtěl kdosi vědět.

"Řádění toho androida."

"To je přece jasné, nějaká chyba v regulaci. Zmatek v tělesné chemii. Možná nějaký druh syntetické rakoviny?"

"Ne." Wanda se podívala na Jeda s potlačovaným výrazem vítězství.

"No tak co to je?"

"Něco zvláštního."

"Co?"

"O tom bude ten referát."

"Ale no tak, nenech se prosit."

"Nemá to cenu."

"Nechceš nám to říct?" zeptal jsem se napjatě. "Mě... nás všechny moc zajímá, co se na tom androidovi pokazilo."

"Ne, pane Venice," řekla Wanda. Je to jedinečná myšlenka a musíme si ji chránit. Jediná

takováhle teorie nás zaopatří na celý život. Nemůžeme si dovolit, aby nám ji někdo ukradl."

"Nemůžeš nám aspoň něco naznačit?"

"Ne. Ani naznačit. Neříkej ani slovo, Jede. Ale jedno vám řeknu, pane Venice. Nechtěla bych být v kůži člověka, který toho androida vlastní."

"Myslíš kvůli policii?" zeptal jsem se.

"Myslím kvůli projekci, pane Venice. Projekci! To je to nebezpečí... a víc už neřeknu. Stejně jsem už řekla příliš mnoho."

Zaslechl jsem venku nějaké kroky a chraptivý hlas, který si potichu prozpěvoval:

"Dej si posledního loka, a teď klid, jen říct si dej, holka..." Do pokoje vstoupil můj android, vrátil se ze směny v univerzitní kotelně. Nepředstavil jsem ho. Pokynul jsem mu a já jsem okamžitě na rozkaz zareagoval, přešel k soudku piva a ujal se obsluhy hostů místo Vandaleura. Jeho obratné prsty tančily rumbu samy pro sebe. Postupně se uklidňovaly a také podivné pobrukování ustalo.

Androidi nebyli na univerzitě vzácností. Zámožnější studenti je vlastnili stejně běžně jako auta a letadla. Přítomnost Vandaleurova androida nikdo nekomentoval, ale mladá Wanda měla pronikavé oči a myslelo jí to. Všimla si modřin na mém čele a byla posedlá teorií historického významu, kterou s Jedem Stárkem napíšou. Když se večírek rozpustil, cestou do pokoje to s Jedem probírala.

"Jede, proč měl ten android odřené čelo?"

"Nejspíš se zranil, Wando. Dělá v kotelně. Tahají tam těžké věci."

"Víc nic?"

"Co ještě?"

"Ta modřina by se mu mohla hodit."

"Hodit k čemu?"

"Aby schovala to, co má na čele vyražené."

"To by přece k ničemu nebylo, Wando. Nemusíš vidět značku na čele, abys poznala, že je to android. Nemusíš vidět výrobní značku auta, abys viděla, že jde o auto."

"Já nemyslím, že by si ho někdo mohl splést s člověkem. Myslím, že se snaží vydávat za androida nižší třídy."

"Proč?"

"Myslím, že měl na čele MA."

"Mnohoúčelový android? Proč by ho pak Venice nechal mařit čas přikládáním pod kotel, kdyby mohl vydělat víc - ale... Ale! Ty si myslíš, že je to -"

Wanda přikývla.

"Ježíši!" Stark stiskl rty. "Co uděláme? Zavoláme policii?"

"Ne. Nevíme jistě, jestli je to MA. Jestli se ukáže, že je to MA a ten vraždící android, nejdřív se stejně vytasíme s referátem. To je naše velká šance, Jede. Jestli je to *tenhle* android, můžeme udělat řadu řízených testů a -"

"A jak můžeme mít jistotu?"

"Snadno. Infračervený film. Ten ukáže, co pod tou modřinou je. Půjč si foťák. Kup nějaký

film. Zítra odpoledne se nenápadně dostaneme do kotelny a vyfotíme ho. Pak uvidíme."

Následující odpoledne se vkradli do univerzitní kotelny. Byl to rozlehlý sklep, hluboko pod zemí. Byl temný, stinný, osvětlený ohnivým světlem z dvířek pece. Nad hučením plamenů slyšeli podivný hlas, který hulákal a prozpěvoval si, až se to sklepením rozléhalo: "Sláva! Sláva! Sedni si, chvíli se nehýbej, dej si posledního loka, a teď klid, jen říct si dej, holka..." A viděli, jak poskakující postava tančí šílenou rumbu podle melodie, kterou vyřvává. Nohy se mrskaly. Paže mávaly. Prsty se škubaly.

Jed Stark zvedl fotoaparát, začal cvakat obrázky na infračervený film a zaměřoval objektiv na poskakující hlavu. Pak Wanda vykřikla, protože jsem je zahlédl, vrhl se po nich a napřáhl jsem nablýskanou ocelovou lopatu. Rozmlátila foťák. Zabila dívku a pak chlapce. Jed se mnou chvíli zoufale bojoval, než se bezmocně zhroutil. Pak je android odtáhl k peci a naložil je do plamenů, pomalu, s příšernou pečlivostí. Poskakoval a zpíval. Pak se vrátil do mého hotelu.

Teploměr v kotelně ukazoval vražedných 100,9 stupňů Fahrenheita. Sláva! Sláva!

Koupili jsme si nejlevnější třídu na *Královně Lyry* a Vandaleur s androidem vykonávali pomocné práce za stravu. Během nočních bdění Vandaleur sedával o samotě v mezípalubí, na klíně kartónovou složku, a probíral se jejím obsahem. Ta složka byla všechno, co se mu podařilo vzít s sebou z Lyry Alfa. Ukradl ji z Wandina pokoje. Byla na ní nálepka ANDROID. Obsahovala tajemství mé nemoci.

A obsahovala samé noviny. Spousty novin z celé galaxie, tištěných, na mikrofilmech, ofsetových, okopírovaných... *Star Banner* z Rigelu... *Picayune* z Paragonu... *Times Leader* z Megasteru... *Journal* z Lalandu... *Intelligencer* z Indi... *Telegram News* z Eridanu... Sláva! Sláva!

Samé noviny. V každých byl popis jednoho zločinu z odporné androidovy kariéry. V každých novinách byly také zprávy z domova a ze zahraničí, sportovní a společenská rubrika, počasí, zprávy o lodní dopravě, burzovní zprávy, povídky, velké články, sumarizace, hádanky. Kdesi v téhle hromadě neutříděných faktů se skrývalo tajemství, které objevila Wanda s Jedem Stárkem. Vandaleur se bezmocně probíral novinami. Nic nechápal. Sedni si, chvíli se nehýbej!

"Prodám tě," řekl jsem androidovi. "Táhni k čertu. Až přistaneme na Zemi, prodám tě. Spokojím se s třemi procenty z toho, zač stojíš, ať je to kolik chce."

"Mám cenu padesát sedm tisíc dolarů v současném přepočtu," řekl jsem mu.

"Jestli tě neprodám, vydám tě policii," řekl jsem.

"Jsem cenný majetek," odpověděl jsem. "Je zakázáno ohrožovat cenný majetek. Nemůžete mě nechat zničit."

"Sper tě d'as!" vykřikl Vandaleur. "Cože? Co si to dovoluješ? Víš snad, že mi můžeš věřit, že tě budu chránit? To je to tajemství?"

Mnohoučelový android ho pozoroval svýma klidnýma, dokonalýma očima. "Někdy," řekl, je dobré být něčí majetek."

Když *Královna Lyry* dosedla na Croydonském Poli, byly tři stupně pod nulou. Vítr smetal z pole ledovou tříšť smíšenou se sněhem, který syčel a pod spodními tryskami *Královny* se bouřlivě proměňoval v páru. Cestující omámeně klopýtali po zčernalém betonu k celní prohlídce, a potom k letištnímu autobusu, který je měl odvézt do Londýna. Vandaleur a android byli na dně. Šli pěšky.

Kolem půlnoci došli na Piccadilly Circus. Prosincová sněhová bouře nepolevovala a socha Eróta byla pokrytá ledem. Zabočili vpravo, prošli k Trafalgarskému náměstí a pak po Strandu k Soho; třáslí se zimou a vlhkem. Kousek nad Fleet Street Vandaleur uviděl osamělou postavu, která přicházela směrem od Svatého Pavla. Zatáhl androida do boční uličky.

"Potřebujeme peníze," zašeptal. Ukázal na blížící se postavu. "On peníze má. Vezmeš mu je."

"Takový příkaz nemohu uposlechnout," řekl android.

"Vezmi mu je," opakoval Vandaleur. "Násilím. Rozumíš? Jsme v zoufalé situaci."

"To je v rozporu s mou nejvyšší instrukcí," řekl jsem. "Nemohu ohrozit život nebo majetek. Takový příkaz nemohu uposlechnout."

"Pro rány Boží!" vybuchl Vandaleur. "Už jsi přece člověka napadl, zničil majetek, zavraždil. Tak se neoháněj nejvyššími instrukcemi. Žádné v tobě nejsou. Seber mu peníze. Zabij ho, jestli budeš muset. Povídám ti, že jsme v zoufalé situaci!"

"Je to v rozporu s mou nejvyšší instrukcí," opakoval android. "Toho rozkazu nemohu uposlechnout."

Odstrčil jsem androida stranou a vyrazil k cizinci. Byl vysoký, šlachovitý, obratný. Vyzařovala z něj naděje zahořklá cynismem. Držel hůlku, viděl jsem, že je slepý.

"Ano?" řekl. "Slyším, že jste přede mnou. Co se děje?"

"Pane...", Vandaleur zaváhal. "Jsem zoufalý."

"Všichni jsme zoufalí," odpověděl cizinec. "Tiše si zoufáme."

"Pane... Potřebuju nějaké peníze."

"Prosíte, nebo kradete?" Nevidomé oči přejely Vandaleura a androida.

"Jsem odhodlán k obojímu."

"Aha. To jsme všichni. Takové jsou dějiny naší rasy." Cizinec ukázal kamsi za své rameno. "Prosil jsem u Svatého Pavla, příтели. To, po čem toužím, se nedá ukrást. Po čempak toužíte vy, že máte tolik štěstí, že jste schopni to ukrást?"

"Po penězích," řekl Vandaleur.

"Na co peníze? Nuže, příтели, svěřme se jeden druhému. Já vám povím, proč prosím, pokud vy se mně svěříte, proč kradete. Jmenuji se Blenheim."

"Já jsem... Volen."

"U Svatého Pavla jsem neprosil o zrak, pane Volené. Prosil jsem o číslo."

"Číslo?"

"Ach, ano. Jsou čísla racionální a čísla iracionální. Čísla imaginární. Kladná celá čísla. Záporná celá čísla. Zlomky, kladné a záporné. Ech? Nikdy jste neslyšel o nesmrtelném Blenheimově pojednání Dvacet nul neboli Rozdíly v nedostatku kvantity?" Blenheim se hořce usmál. "Jsem kouzelník teorie čísel, pane Volené, a kouzlo čísla mi vyvanulo. Po padesáti letech kouzlení se blíží senilita a nadšení mizí. U Svatého Pavla jsem se modlil o inspiraci. Dobrý Bože, modlil jsem se, jestli existuješ, pošli mi nějaké číslo!"

Vandaleur pomalu zvedl kartónovou složku a dotkl se jí Blenheimovy ruky. "V tomhle," řekl, "je číslo. Schované číslo. Tajné číslo. Číslo zločinu. Uděláme výměnu, pane Blenheime? Ukryt za číslo?"

"Takže ani prosba, ani krádež, ech?" řekl Blenheim. "Výměnný obchod. Celý život se redukuje na banality.". Nevidomé oči znovu přelétly Vandaleura a androida. "Možná že Všemocný není Bůh, ale obchodník. Pojd'te se mnou domů."

V nejvyšším patře Blenheimova domu jsme se dělili o pokoj - dvě postele, dvě skříně, dvě umyvadla, jedna koupelna. Vandaleur mi znovu odřel čelo a poslal mě ven hledat práci, a zatímco android pracoval, radil jsem se s Blenheimem a četl jsem mu noviny ze složky, všechny pěkně po řadě. Sláva! Sláva!

Vandaleur mu řekl tohle a nic víc. Je student, řekl jsem, snaží se vypracovat teorii o vraždícím androidovi. V těch novinách, které nashromáždil, jsou fakta, která vysvětlí zločiny, o kterých Blenheim nic neslyšel. Musí být mezi nimi nějaký vztah, číslo, statistika, něco, co působí moji poruchu, vysvětloval jsem, a Blenheimu zaujalo to tajemství, detektivní historka, lidský zájem o čísla.

Zkoumali jsme noviny. Já jsem četl nahlas, on si dělal poznámky pečlivým rukopisem slepce. Pak jsem mu jeho poznámky předčítal. Porovnával noviny podle typu, podle druhu písma, podle faktů, podle vkusu, podle článků, výskytu hlásek, slov, témat, podle inzerátů, obrázků, politiky, předsudků. Analyzoval. Studoval. Přemýšlel. A žili jsme společně v tom horním poschodí, vždycky nám bylo trochu zima, vždycky jsme byli trochu ustrašení, a stále jsme si byli o něco blíž... spojoval nás strach, naše nenávisť. Jako když se klín *zarazí* do živého stromu a dřevo se otevře, jenom aby klín navždycky uvízl v jizvě, tak jsme srostli. Vandaleur a android. Dej si posledního loka!

A jednoho odpoledne Blenheim zavolal Vandaleura do své pracovny a ukázal mu své poznámky. "Myslím, že jsem na to přišel," řekl, "ale nerozumím tomu."

Vandaleurovi se rozbušilo srdce.

"Tady jsou ty vztahy," pokračoval Blenheim. "Články o zločinném androidovi jsou v padesáti novinách. Co v těch padesáti novinách ještě je, kromě těch božích dopustění?"

"To nevím, pane Blenheime."

"Byla to jen řečnická otázka. Tady je odpověď. Počasí."

"Cože?"

"Počasí," přikývl Blenheim. "Každý zločin byl spáchán v den, kdy teplota vystoupila nad devadesát stupňů Fahrenheita."

"Ale to je nemožné," vykřikl Vandaleur. "Na Lyře Alfa byla zima."

"Žádný záznam o zločinu spáchaném na Lyře Alfa nemáme. Takové noviny tu nejsou."

"Ne. To je pravda. Já -" Vandaleur byl zmatený. Najednou vykřikl: "Ne. Máte pravdu. Ta kotelna. Bylo tam horko. Horko! Samozřejmě. Můj ty Bože, ano! To je odpověď. Elektrická pec Dallas Bradyové... Rýžová pole na Paragonu. Sedni si, chvíli se nehýbej... Ano. Ale proč? Proč? Můj Bože, proč?"

V té chvíli jsem vešel do domu a cestou kolem pracovny jsem uviděl Vandaleura a Blenheimu. Vstoupil jsem a očekával rozkazy, veškeré své schopnosti jsem dal k službám.

"To je ten android, ech?" řekl Blenheim po dlouhé chvíli.

"Ano," odpověděl Vandaleur, pořád ještě zmatený tím objevem. "A to taky vysvětluje, proč vás odmítl napadnout tu noc na Strandu. Nebylo dost horko, aby to narušilo nejvyšší instrukci. Jenom ve vedru... Žár mnou hárá! Sláva!" Podíval se na androida. Muž vydal androidovi šílený rozkaz. Odmítl jsem. Je zakázáno ohrožovat život. Vandaleur zuřivě

gestikuloval, pak popadl Blenheimu za ramena a zvedl ho ze židle. Blenheim jednou vykřikl. Vandaleur se na něj vrhl jako tygr, přitiskl ho k podlaze a rukou mu ucpal ústa.

"Najdi zbraň," zavolal na androida.

"Je zakázáno ohrožovat život."

"Tohle je sebeobrana. Přines mi zbraň!" Celou vahou držel svíjejícího se matematika. Okamžitě jsem přešel k příborníku, kde, jak jsem věděl, ležel revolver. Zkontroloval jsem ho. Bylo v něm pět nábojů. Podal jsem ho Vandaleurovi. Vzal jsem ho, přitiskl hlaveň Blenheimovi k hlavě a stiskl spoušť. Jednou se otřásl.

Zbývaly nám tři hodiny, než se vrátí kuchařka, která měla ten den volno. Šaty jsme nacpali do kabely. Vzali jsme si Blenheimovy poznámky, noviny jsme zničili; a pak jsme odešli, dveře jsme za sebou pečlivě zamkli. V Blenheimově pracovně jsme nachystali hromádku zmačkaných papírů pod kouskem dohořívající svíčky. Koberec okolo jsme polili benzínem. Ne, to všechno jsem udělal já. Android odmítl. Já mám *zakázáno* ohrožovat život nebo majetek.

Sláva!

Odjeli metrem na Leicester Square, přestoupili a jeli k Britskému muzeu. Tam vystoupili a šli k malému georgiánskému domu hned vedle Russell Square. Na tabulce v okně stálo: NAN WEBBOVÁ, KONZULTANTKA V OBORU PSYCHOMETRIE. Vandaleur si adresu poznamenal už před několika týdny. Vešli do domu. Android čekal ve foyer u zavazadla. Vandaleur vešel do kanceláře Nan Webbové.

Byla to vysoká žena s šedým mikádem, velmi dobrou anglickou pletí a velmi špatnými anglickými nohama.

Její rysy byly strohé, výraz pronikavý. Kývla na Vandaleura, dokončila nějaký dopis, zapečetila ho a vzhledla.

"Jmenuji se," řekl jsem, "Vanderbilt. James Vanderbilt."

"Ovšem."

"Jsem student na výměnném pobytu na londýnské univerzitě."

"Ovšem."

"Provádím výzkum, který se týká toho vraždícího androida, a myslím, že jsem zjistil něco velmi zajímavého. Byl bych rád, kdybyste mi s tím poradila. Kolik si účtujete?"

"Z které univerzitní koleje jste?"

"Proč?"

"Pro studenty je sleva."

"Mertonova kolej."

"To budou dvě libry, prosím."

Vandaleur položil na stůl dvě libry a přidal k nim Blenheimovy poznámky. "Existuje vztah," řekl, "mezi zločiny toho androida a počasím. Všimněte si, že ke každému zločinu došlo, když teplota vystoupila nad devadesát stupňů Fahrenheita. Existuje pro to nějaké psychometrické vysvětlení?"

Nan Webbová přikývla, chvíli si poznámky prohlížela, pak archy papíru odložila a řekla: "Zřejmě synestézie."

"Co?"

"Synestézie," opakovala. "Když nějaký počitek, pane Vanderbilte, je bezprostředně interpretován počitek z jiného vjemového orgánu, než je orgán stimulovaný, tak se tomu říká synestézie. Příklad: zvukový stimul způsobí simultánní pocit určité barvy. Nebo barva způsobí pocit chuti. Nebo světelný stimul způsobí pocit zvuku. Může dojít ke zmatení nebo krátkému spojení mezi kterýmikoliv pocity chuti, pachu, bolesti, tlaku, teploty, a tak dále. Rozumíte?"

"Myslím, že ano."

"Váš výzkum odhalil fakt, že ten android s největší pravděpodobností synesteticky reaguje na teplotní stimuly nad devadesát stupňů. S největší pravděpodobností dojde k endokrinní reakci. Nejspíš k teplotní vazbě na adrenální surogát androida. Vysoká teplota způsobí reakci v podobě strachu, zlosti, vzrušení a násilné fyzické aktivity... to vše ve sféře adrenální žlázy."

"Ano. Chápu. Takže kdyby toho androida drželi ve studeném klimatu..."

"Pak nebude docházet ke stimulům ani reakcím. Nebude docházet ke zločinům. Ovšem."

"Chápu. Co je to projekce?"

"Jak to myslíte?"

"Existuje nějaké nebezpečí projekce, co se týče vlastníka toho androida?"

"Velmi zajímavé. Projekce je promítnutí, přenášení. Je to proces, kdy přenášíte své vlastní myšlenky nebo impulsy na někoho jiného. Například paranoik promítá své konflikty a neklid na jiné lidi, aby své potíže odůvodnil. Přímo nebo v důsledku obviňuje jiné lidi, že trpí tou nemocí, se kterou bojuje on sám."

"A v čem je nebezpečí projekce?"

"Nebezpečí je v tom, že někdo uvěří tomu, co je mu sugerováno. Když žijete s psychotikem, který projektuje svou chorobu na vás, ocitáte se v nebezpečí, že začnete následovat jeho psychotické vzorce chování a sám se stanete skutečným psychotikem. Což se nepochybně děje s vámi, pane Vandaleure."

Vandaleur vyskočil na nohy.

"Jste hlupák," pokračovala Nan Webbová úsečně. Zvedla papíry s poznámkami. "Tohle není rukopis žádného studenta. Je to unikátní rukopis slavného Blenheimu. Každý školák v Anglii jeho písmo zná. Londýnská univerzita nemá žádnou Mertonovu kolej. To jste trefil vedle. Merton patří k Oxfordu. A vy, pane Vandaleure, jste díky přítomnosti svého porouchaného androida tak zřetelně infikován... projekcí, jestli chcete..., že jsem na vahách, jestli mám zavolat na policii nebo do ústavu pro duševně choré zločince."

Popadl jsem revolver a zastřelil ji.

Sláva!

"Antares II, Alfa Aurigae, Acrux IV, Pollux IX, Rigel Centaurus," řekl Vandaleur. "Tam všude je zima. Jsou studené jako psí čumák. Průměrná teplota je čtyřicet stupňů Fahrenheita. Nikdy se tam neoteplí nad sedmdesát. Znovu se pustíme do práce. Pozor na tu zatáčku."

Mnohoučelový android svými obratnými rukama ovládal řízení. Auto hladce projelo zatáčkou a vyrazilo silnicí mezi severními blaty, na míle zarostlými hnědým a suchým rákosem, pod studeným anglickým nebem. Slunce rychle zapadalo. Nad hlavami jim zaplácalo křídly hejno neohrabaných dropů, mířících na východ. Vysoko nad hejnem klouzala osamělá helikoptéra směrem do tepla, domů.

"Pro nás už teplo nebude," řekl jsem. "Žádné vedro. Jsme v bezpečí, když je nám zima. Zašijeme se nahoře ve Skotsku, vyděláme si trochu peněz, přejdeme do Norska, tam si nahrabeme pořádný balík a pěkně vyklouznem pryč. Usadíme se na Polluxu. Budeme v bezpečí. Vyhráli jsme. Můžeme znovu žít."

Z výšky se ozvalo děsivé *bííp* a potom se rozlehl burácivý řev: "JAMESI VANDALEURE A ANDROIDE, POZOR. JAMESI VANDALEURE A ANDROIDE, POZOR!"

Vandaleur se vylekaně podíval nahoru. Osamělá helikoptéra visela přímo nad nimi. Z jejího břicha vycházely rozkazy zesílené ampliíonem: "JSTE OBKLÍČENI, SILNICE JE ZABLOKOVANÁ. OKAMŽITĚ ZASTAVTE A VZDEJTE SE. OKAMŽITĚ ZASTAVTE!"

Podíval jsem se na Vandaleura a čekal na rozkazy.

"Jed' dál," vyštěkl Vandaleur.

Helikoptéra se snesla níž: "ANDROIDE, POZOR. TY JSI U ŘÍZENÍ. MUSÍŠ OKAMŽITĚ ZASTAVIT. JE TO NAŘÍZENÍ STÁTU! V TÉTO SITUACI JSOU DIREKTIVNĚ POTLAČENY VŠECHNY SOUKROMÉ ROZKAZY."

"Co to sakra děláš?" zařval jsem.

"Situace, kdy jsou direktivně potlačeny všechny soukromé rozkazy," odpověděl android. "Musím vám zdůraznit, že -"

"Pusť sakra volant," rozkázal Vandaleur. Praštil jsem androida, odstrčil ho stranou a přelezl jsem přes něho k volant. V té chvíli auto sjelo ze silnice a začalo se prodírat suchým rákosím, až přimrzlé bahno odletovalo na všechny strany. Vandaleur znovu získal vládu nad vozidlem a pokračoval na západ přes mokřiny směrem k pět mil vzdálené paralelní dálnici.

"Kašlu na jejich zasraný zátarasy," mručel.

Auto se houpalo a zmítalo. Helikoptéra se snesla ještě níž. Z břicha jí vyrazil paprsek světlometu.

"JAMESI VANDALEURE A ANDROIDE. VZDEJTE SE, V TÉTO SITUACI JSOU POTLAČENY VEŠKERÉ SOUKROMÉ ROZKAZY."

"On nemůže poslechnout," zakřičel Vandaleur zdivočele. "Tady není nikdo, kdo by poslechl. On nemůže a já nechci."

"Kriste pane!" mumlal jsem. "Však my na ně vyzrajem. Vyzrajem na ten zátaras. Vyzrajem na vedro. Vyzrajem -"

"Musím vám zdůraznit," řekl jsem, "že moje nejvyšší instrukce vyžaduje, abych uposlechl nařízení státu, které potlačuje platnost veškerých soukromých rozkazů. Musím se dát zatknout."

"Kdo tvrdí, že je to státní nařízení?" řekl Vandaleur. "Oni? Ti v tom vrtulníku? Musejí nám ukázat pověření. Musejí dokázat, že zastupují stát, než se jim vydáš. Jak můžeš vědět, že na nás nezkoušejí nějaký trik?"

Jednou rukou držel volant a druhou sáhl do boční kapsy, aby se ujistil, že zbraň je stále na místě. Auto se zakymácelo. Pneumatiky zaskřípaly na námraze a rákosí. Volant mu vyklouzl ze sevření, auto se přehouplo přes menší pahorek a převrátilo se. Motor řval a kola skřípala. Vandaleur se vyplazil ven a androida táhl s sebou. Na chvíli jsme se ocitli mimo světelný kruh, kterým nás helikoptéra držela v šachu. Potáceli jsme se hlouběji do bažin, do tmy, do úkrytu... Vandaleur běžel, srdce mu bušilo a vlekl androida s sebou.

Vrtulník kroužil a přelétal nad havarovaným autem, světlomet ohledával okolí,

reproduktory burácely. Na dálnici, ze které jsme sjeli, se objevila světla, skupiny pronásledovatelů a lidí od zátarasů se spojily a řídily se rádiovými pokyny z vrtulníku. Vandaleur a android pokračovali hlouběji a hlouběji do bažin, prodírali se směrem k souběžné silnici, do bezpečí. Už nastala noc. Nebe bylo černé. Nebyla vidět ani jedna hvězda. Teplota klesala. Jihovýchodní vítr se nám prořezával až do kostí.

Daleko vzadu se ozvalo tlumené zadunění. Vandaleur se otočil, těžce lapal po dechu. Palivo v autě vybuchlo. Gejzír ohně vyrazil vzhůru jako hrozivá fontána. Klesla zpět do nízkého jícnu z hořícího rákosu. Vzdálená obruba plamenů, popohnaná větrem, se vzepjala do výšky a proměnila se v deset stop vysokou stěnu. Stěna se sunula směrem k nám a pronikavě praskala. Nad ní se převaloval příkrov mastného kouře. Za ní Vandaleur rozeznal postavy lidí... řadu honců, prohledávajících bažinu.

"Kriste pane!" vykřikl jsem a zoufale hledal úkryt. Utíkal, táhl mě s sebou, dokud se jejich nohy neprobořily ledem jezírka. Zuřivě prokopával led, pak se vrhl do umrtvující vody a stáhl androida s námi.

Stěna plamenů se blížila. Slyšel jsem praskání a cítil jsem žár. Zřetelně viděl pátrače. Vandaleur sáhl do boční kapsy pro revolver. Kapsa byla roztržená. Zbraň byla pryč. Zaúpěl a roztrásl se zimou a hrůzou. Světlo z ohně bylo oslepující. Nahoře se bezmocně vznášela helikoptéra, nemohla proletět kouřem a plameny a pomoci hledačům, kteří zašli daleko napravo od nás.

"Minou nás," zašeptal Vandaleur. "Buď zticha. To je rozkaz. Minou nás. Vyzrajem na ně. Vyzrajem na oheň. Vyzrajem-"

Necelých třicet metrů od uprchlíků zazněly tři tlumené výstřely. *Prásk! Prásk! Prásk!* Způsobily je poslední tři náboje v revolveru, když oheň zasáhl místo, kde zbraň vypadla, a prach se vznítil. Hledači se otočili po zvuku a vyrazili přímo k nám. Vandaleur hystericky klel a snažil se ponořit ještě hlouběji, aby unikl před nelítostným vedrem. Android se začal cukat.

Stěna plamenů se na ně valila. Vandaleur se zhluboka nadechl a připravil se zůstat pod hladinou, dokud je plameny neminou. Android se trásl a propukl v jekot, který trhal uši.

"Sláva! Sláva!" křičel. "Dej si posledního loka!"

"Táhni k čertu!" zařval jsem. Snažil jsem se ho potopit.

"Táhni k čertu!" proklel jsem ho. Udeřil jsem ho do obličeje.

Android bil Vandaleura, který ho odrážel, dokud android nevyletěl z bahna a potácivě se nevztyčil. Než jsem mohl útok vrátit, zhypnotizovaly ho živé plameny. Roztancoval se a poskakoval v šílené rumbě před plamennou stěnou. Mrskal nohama. Mával rukama. Prsty se mu kroutily ve své vlastní rumbě. Křičel a zpíval a pobíhal v kulhavém valčíku před objetím žáru, zablácená příšera, rýsující se proti oslepující záři ohně.

Hledači zakřičeli. Ozvaly se výstřely. Android se dvakrát otočil kolem osy a pak pokračoval ve svém příšerném tanci před tváří plamenů. Prudce zavál vítr. Oheň obklíčil poskakující postavu a s hučením ji na chvíli zahltil. Pak se oheň přehnal a zanechal za sebou vzlykající hromadu syntetického masa, ze kterého tekla šarlatová krev, která se nikdy nesrazí.

Teploměr by ukazoval úžasných 1200 stupňů Fahrenheita.

Vandaleur nezemřel. Utekl jsem. Minuli ho, zatímco pozorovali, jak android křepčí a umírá. Ale nevím, kterým z nás dnes je. Projekce, varovala mě Wanda. Projekce, řekla mu Nan Webbová. Jestli budete žít s bláznivým člověkem nebo bláznivým strojem dost dlouho, zblázním se taky. Sláva!

Víme ale jedno. Víme, že se mýlí. Nový robot a Vandaleur to vědí, protože ten nový robot sebou taky začal škubat. Sláva! Tady, na studeném Polluxu, sebou ten robot škube a zpívá. Není tu žádné vedro, ale prsty se mi kmitají. Není tu žádné vedro, ale vyvedl malou Talleyovic holku na procházku ve dvou. Laciný pracovní robot. Pomocný mechanismus... víc jsem si nemohl dovolit... ale škube sebou a pobzukuje si a jde sám s tím děvčetem někam, kde je nemůžu najít. Kriste pane! Vandaleur mě nenajde dřív, než bude pozdě. A teď klid, jen říct si dej, holka, a sníh poletuje, zatímco teploměr ukazuje báječných 10 stupňů Fahrenheita.

přeložila Ludmila Bartošková